

Hozzászólás:

A magyar nyelvű szociológus-képzés Kolozsváron

A magyar nyelvű, tudományegyetemi szociológiai oktatás már nyolc éves Kolozsváron. 1990-ig voltaképpen nem létezett szociológus-képzés, jóllehet az egyetem filozófia szakán a hallgatóknak külön lehetősége nyílt a lélektan, illetve a szociológia irányába szakosodni. A nyolcvanas évek második felére itt is beszüntették a magyar nyelvű oktatást. Érdekes módon ebben az időben is, amikor a diktatúra immár mindent ellenőrzött, a körülményekhez képest jó előadásokat lehetett hallgatni (magyar, de végül csak román nyelven) például a szociológiaelmélet vagy a kutatómódszertan területén. Annak ellenére, hogy szociológia szak, mint olyan nem létezhetett, a hatvanas évek óta a kutatómunkát is igyekeztek folyamatosan fenntartani. A rendszeresség és a pontosság igényével dolgoztak, bár - főleg mai szemmel nézve - módszertanilag egyoldalúan és többnyire leegyszerűsítőn, s úgy tűnik, hogy inkább fiókoknak, adatbázisoknak, mert közölt tudományos mű kevés volt.

1990-ben beindult a szociológus-képzés, román nyelven, 1991-ben pedig magyar nyelven is. A magyar részen a tanári kar viszonylag fiatal - ennek előnyeivel és hátrányaival. Kezdetben a magyar tansoportok azokból a magyar felvételizőkből alakultak, akiknek sikerült bejutni a román felvételizők mellett. Utóbb külön keretszámot írtak ki a magyar tansoportok számára. A magyar csoportba sikeresen felvételizők száma 10 körül mozgott, évről évre növekedett, 1998-ban 32-re nőtt, hogy - tervek szerint - a jövőben, észszerűségi okokból, csökkenjen. Kezdeti nehézségek többször visszavetették az évtized elején a szociológia szakot; de körülbelül 1994-95 óta egy minőségibb, ámde még mindig átmeneti, sok szempontból kísérleti szakaszban volt (van), hogy 1998-99-re remélhetőleg a felzárkózás és korszerűség felé közeledjék. Az elmúlt években - immár a diákok szerint is - javult az oktatás minősége és szervezettsége (Ez ugyanis a legnagyobb gond a magyar nyelvű felsőoktatásban általában - s valószínű a románban is -, bár jobbára ez tabu a magyar nyelvű oktatást nagy jelentőségűnek valló közbeszédben). Az esetlegesből rendszeressé alakult a kutatói tevékenység, elsősorban a menedzselési formák kialakulásának, az erőforrás-felhajtó és -hasznosító háttérintézmények kiépítésének köszönhetően (például: az Erdélyi Etnikai Kapcsolatok Kutatóközpontja). Kialakultak a diákok önszerveződési és önálló szakmai tevékenységének a formái (például a Max Weber Kollégium, Tudományos Diákkonferencia). Nőtt a magyar tanszéki

közösség nemzetközi szakmai integráltsága (UCLA-ösztöndíjak, CEU-ösztöndíjak, Domus Hungarica-ösztöndíjak stb., illetve a diákok „Nyári Egyetemi” jelenléte Magyarországon, az ottani „Részképzés” nevű programban, illetve posztgraduális továbbképzési formákban. A vendégtanári program ismert az egyetemen, a diákok körében nagyon népszerű.

Szoros és tartalmas kapcsolatot tart a magyar részleggel az Eötvös Lóránd Tudományegyetem, a szegedi József Attila Tudományegyetem, újabban Pázmány Péter Katolikus Egyetem szakmai testülete, de személyes viszonyokon keresztül nyugati egyetemek szociológia vagy kommunikáció, illetve antropológia szakos részlegei is. (Kedvező jelzés ilyen partnerek konkrét infrastrukturális „beruházási” szándéka). A magyar és a román tanszék-rész között a viszony hagyományosan jó (s ugyanakkor illúziómentes), a magyar oktatóknak a körülményekhez képest több ponton döntési és szervezési önállóságuk van.

Tervek: a diákokkal való kommunikáció javítása; a vendiákok megtartása az egyetem információs körében, sőt „táv-továbbképzésük”; a követelmények szigorítása mind a tanárok, mind a diákok iránt; fokozatos áttérés az interaktív oktatásra; a tutoriális tevékenységek fejlesztése; a vendégtanári program fejlesztése, az infrastruktúra fejlesztése.

*

A tanári kar nevében szeretettel gratulálok a Max Weber Szakkollégium tevékenységéhez, ehhez a kiadványhoz!

Magyari Tivadar